



JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 1. december 2014
Kontor: Straffulbyrdelseskontoret
Sagsbeh: Anders Lotterup
Sagsnr.: 2014-0030-2758
Dok.: 1378604

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 162 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 12. november 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Mette Frederiksen

/

Frederik Gammeltoft

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 162 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes redegøre for, hvordan reglerne for prøveløsladelse af indsatte i fængsler er; hvornår kan prøveløsladelse typisk ske, er der forskel på om den indsatte er førstegangsaftøgere eller har siddet inde flere gange, og er der forskel på prøveløsladelsestidspunktet for danske statsborgere indsat i danske fængsler og for udenlandske statsborgere indsat i danske fængsler.”

Svar:

1. Der er i straffelovens 6. kapitel og i bekendtgørelse nr. 773 af 26. juni 2014 om løsladelse af dømte, der udstår fængselsstraf, (løsladelsesbekendtgørelsen) fastsat regler om adgangen til prøveløsladelse. Derudover er der fastsat nærmere retningslinjer for behandlingen af sager om prøveløsladelse i vejledning nr. 9439 af 27. juni 2014 om løsladelse af dømte, der udstår fængselsstraf (løsladelsesvejledningen).

2. Det følger af straffelovens § 38, stk. 1, at når to tredjedele af straffen, dog mindst 2 måneder, er udstået, afgør justitsministeren eller den, han bemyndiger dertil, om den dømte skal løslades på prøve. Prøveløsladelse i medfør af straffelovens § 38, stk. 1, er forudsat som et regelmæssigt led i fuldbyrdelse af fængselsstraffe på 2 måneder og derover.

Ifølge straffelovens § 38, stk. 4, er det en forudsætning for løsladelse på prøve, at den dømtes forhold ikke gør løsladelsen utilrådelig, at der er sikret den dømte passende ophold og arbejde eller andet underhold, og at den pågældende erklærer at ville overholde de vilkår for løsladelsen, som fastsættes.

At den dømtes forhold ikke må gøre prøveløsladelsen utilrådelig, indebærer, at der ikke må foreligge en væsentlig risiko for recidiv til ikke bagatelagtig kriminalitet, som ikke formodes at kunne begrænses ved tilsyn af kriminalforsorgen og eventuelle særvilkår. Om kriminaliteten kan betragtes som bagatelagtig beror på en konkret vurdering. I denne vurdering indgår kriminalitetens art, tidligere kriminalitet og den indsattes personlige forhold. Længden af den straf, som kan idømmes, vil ikke i sig selv være afgørende for, om kriminaliteten kan betragtes som bagatelagtig, men vil sammen med kriminalitetens art være et moment, der indgår i vurderingen. Det bemærkes, at voldskriminalitet, uanset straffens længde, ikke betragtes som bagatelagtig kriminalitet.

Afgørelse om prøveløsladelse træffes i alle tilfælde ud fra en konkret og aktuel utilrådelighedsvurdering, hvor der tages stilling til, hvor stor vægt de forskellige omstændigheder skal tillægges i den aktuelle sag. I denne vurdering lægges der typisk særlig vægt på blandt andet antallet af tidligere løsladelser og betingede domme. Der skal endvidere bl.a. lægges vægt på den indsatte forhold under tidligere tilsynsperioder, herunder om den indsatte er recidiveret hurtigt efter den seneste løsladelse. Der henvises i øvrigt til pkt. 6-12 i løsladelsesvejledningen, hvor den administrative praksis på området er nærmere beskrevet.

For indsatte, der udstår straf af fængsel på livstid, gælder lignende regler, idet det dog særligt bemærkes, at løsladelse tidligst kan finde sted, når den pågældende har udstået 12 år af straffen.

Med virkning fra den 1. juli 2014 er der endvidere som led i indsatsen mod rocker og bandekriminalitet indsat nye bestemmelser i straffelovens § 38, stk. 5, og § 41, stk. 3, jf. lov nr. 733 af 25. juni 2014 om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om våben og eksplosivstoffer, lov om politiets virksomhed og lov om fuldbyrdelse af straf mv. (Initiativer mod rocker- og bandekriminalitet mv.).

Bestemmelserne i straffelovens § 38, stk. 5, og § 41, stk. 3, indebærer, at der ikke kan ske prøveløsladelse, hvis den dømte af politiet skønnes at have tilknytning til en gruppe af personer, som på tidspunktet for prøveløsladelse er aktivt involveret i en verserende voldelig konflikt med en anden gruppe af personer, og politiet oplyser, at der inden for den gruppe, som den dømte skønnes at have tilknytning til, som led i konflikten er anvendt skydevåben mv.

3. Udover prøveløsladelse efter straffelovens § 38, stk. 1, kan prøveløsladelse endvidere finde sted efter udståelse af halvdelen af straffen, dog mindst 2 måneder, når særlige omstændigheder taler derfor, jf. straffelovens § 38, stk. 2. Det kan for eksempel være tilfældet, hvis den indsatte er alvorligt syg.

Endvidere skal kriminalforsorgen altid overveje, om indsatte, der på gerningstidspunktet var under 18 år, kan løslades på prøve efter straffelovens § 38, stk. 2.

Ligeledes gælder, at udenlandske indsatte, der skal udvises, løslades på prøve, når halvdelen, dog mindst 2 måneder, af straffen er udstået, med-

mindre løsladelse skønnes utilrådelig, jf. ovenfor under pkt. 2, ligesom det er en forudsætning for prøveløsladelse af udvisningsdømte efter afsoning af halvdelen af straffen, at den pågældendes udvisning kan gennemføres umiddelbart efter prøveløsladelsen. Det bemærkes i den forbindelse, at der i de her nævnte tilfælde kan ske prøveløsladelse af udvisningsdømte udlændinge mod udlændingens eget ønske (tvangsprøveløsladelse), forudsat at prøveløsladelsen ikke skønnes utilrådelig, og at udvisningen kan effektueres umiddelbart efter prøveløsladelsen. Der henvises i øvrigt til pkt. 19-29 i løsladelsesvejledningen, hvor den administrative praksis vedrørende prøveløsladelse efter straffelovens § 38, stk. 2, er beskrevet nærmere.

Efter straffelovens § 40 a kan der - ud over de tilfælde der er nævnt i § 38, stk. 2 - ske prøveløsladelse, når halvdelen af straffen, dog mindst 2 måneder, er udstået, såfremt den indsatte enten har ydet en særlig indsats for ikke på ny at begå kriminalitet, f.eks. ved at deltage i behandling for et narkotika- eller alkoholmisbrug (§ 40 a, stk. 1, nr. 1), eller hvis den dømtes forhold taler for tidlig løsladelse (§ 40 a, stk. 1, nr. 2). Sidstnævnte situation omhandler tilfælde, hvor den indsatte forhold samlet set taler for, at det er unødvendigt, at den pågældende afsoner resten af straffen i fængsel, hvis der i stedet fastsættes vilkår om samfundstjeneste. Det er en betingelse for prøveløsladelse efter straffelovens § 40 a, at hensynet til retshåndhævelsen ikke skønnes at tale imod løsladelse. Der henvises i øvrigt til kapitel 5 i løsladelsesvejledningen, hvor den administrative praksis på området er beskrevet nærmere.

Der kan i øvrigt henvises til Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 676 af 6. oktober 2014 fra Folketingets Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik og spørgsmål nr. 1520 af 4. november 2014 fra Folketingets Retsudvalg.

4. Det følger af straffelovens § 39, stk. 1, at prøveløsladelse betinges af, at den pågældende ikke i prøvetiden begår nyt strafbart forhold. Prøvetiden kan som udgangspunkt ikke overstige 3 år.

Det kan fastsættes som vilkår for prøveløsladelsen, at den pågældende i hele prøvetiden eller en del af denne undergives tilsyn. Yderligere vilkår kan fastsættes efter reglerne i straffelovens § 57, f.eks. at den pågældende overholder særlige bestemmelser vedrørende opholdssted, arbejde, uddannelse, anvendelse af fritid eller samkvem med bestemte personer, ligesom at der kan fastsættes vilkår om, at den pågældende underkaster sig mis-

brugsbehandling, eller psykiatrisk behandling, om fornødent på et hospital, eller lignende.

Som led i ovennævnte lovændring om indsatsen mod rocker og bandekriminalitet mv. er der endvidere indsat en ny bestemmelse i straffelovens § 39, stk. 3. Bestemmelsen indebærer, at der, hvis ikke særlige omstændigheder taler herimod, skal fastsættes skærpede vilkår ved prøveløsladelse af dømte, som af politiet skønnes at have tilknytning til en gruppe af personer, hvor de pågældende personer tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, hvis den pågældende selv har begået visse former for grovere kriminalitet og er idømt en længere fængselsstraf (1 år eller derover). De skærpede vilkår indebærer, at den dømte i hele prøvetiden ikke må opholde sig sammen med eller på anden måde have kontakt med andre med tilknytning til den pågældende gruppe, medmindre der er tale om nærtstående, eller der er tale om ophold eller kontakt som led i varetagelsen af et anerkendelsesværdigt formål.

Endelig kan det fastsættes som vilkår for prøveløsladelse efter straffelovens § 40 a, at den pågældende skal udføre ulønnet samfundstjeneste, jf. straffelovens § 40 a, stk. 3 og 4.